༄༅། །བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གསལ་བྱེད་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་དེ་བ་ཌཱ་ཀི་ནཱི། ཚིག་དབང་དང་འབྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་གསལ་འདེབས་པར་བྱེད་པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒོམ་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་གནས་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། སྒོམ་བྱེད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། བསྒོམ་བྱ་ཆོས་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བླ་མ་བརྒྱུད་
པ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་བཞུགས་གནས་སུ་བསྒོམས་ན་བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་སྒྲུབ་ཐག་ཉེ་བ་དང་། རི་ཁྲོད་གངས་ཁྲོད་ནགས་ཁྲོད་ལ་སོགས་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་གནས་སུ་
བསྒོམས་ན་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ། བར་ཆད་མི་འབྱུང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛི་དང་གླག་ཅོར་མེད་པ། མཚན་མོ་དགྲ་རྐུན་མེད་པ། ཆུ་ཤིང་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམ་པའི་གནས་
སུ་བསྒོམས་ན་དགེ་སྦྱོར་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་

༄༅། །བཞིའི་མདུད་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རླུ་ཧི་ནར་སོན་པས་མགྲིན་པ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་གྱི་མདུད་པ་ཅི་རིགས་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་གནས་
ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། རྩ་དཔའ་མོ། ཐིག་ལེ་དཔའ་བོ། རླུང་སྒོམས་འཇུག་ཏུ་གནས། ལུས་ལྷ་སྐུ། ངག་སྔགས་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི། སེམས་ཡེ་ཤེས་གདོད་ནས་
ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་སྒོམ་བྱེད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐུའི་སྒོ་དགུ་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པས། འབད་པ་དང་
རྩོལ་བ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། ངག་གི་བྱ་བ་གསུང་གི་སྒོ་བཞི་རང་གནས་སུ་ཐིམ་པས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་བྱ་
བ་ཐུགས་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་དབྱེ་བས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་རྣམ་པར་རང་གྲོལ་བས་འབད་རྩོལ་གྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པས་ཕྱག་རྒྱ་

ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའོ། །གསུམ་པ་བསྒོམ་བྱ་ཆོས་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བློ་བཞག་པ་དང་། སྤུ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བསྡེ་
བའི་མན་ངག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་སྙོམས་དང་། འབྲས་བུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མདུད་དགྲོལ་བ་དང་། ཆེན་
པོ་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་སྣང་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ངག་གྲགས་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སེམས་གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་འདི་ཉིད་གདོད་ནས་སྣང་སྟོང་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟ་ཡང་སྣང་སྟོང་དུ་གནས། ཐ་མ་ཡང་སྣང་སྟོང་དུ་ཤེས་པས་གྲོལ་ནས་སངས་རྒྱའོ། །དེས་ན་ལུས་སུ་སྣང་དུས་ན་ལུས་ཀྱི་ངོ་
བོས་སྟོང་། ངོ་བོས་སྟོང་དུས་ན་ལུས་སུ་སྣང་སྟེ། ལུས་སྣང་སྟོང་ཤེས་ཙ་ན་རང་ལུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་སུ་གྱུར་ནས་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པར་ལུས་སྣང་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ངག་གྲགས་སྟོང་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ངག་འདི་གདོད་ནས་ཀྱང་གྲགས་སྟོང་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟ་ཡང་གྲགས་སྟོང་དུ་གནས། ཐ་མ་ཡང་གྲགས་སྟོང་དུ་ཤེས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། དེའང་ངག་ཏུ་གྲགས་དུས་ན་ངོ་བོ་སྟོང་། སྟོང་བཞིན་དུ་

༄༅། །ངག་ཏུ་གྲགས། ངག་གྲགས་སྟོང་གཉིས་མེད་དུ་ཤེས་ཅ་ན། བརྗོད་བྱེད་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལིའི་རྣམ་པ། སྒྲ་བརྙན་ལྟར་ཤེས་པས་ངག་གྲགས་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སེམས་གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སེམས་ནི་གདོད་ནས་ཀྱང་གསལ་སྟོང་ཡིན་ཅིང་། བར་དུ་ཡང་གསལ་སྟོང་དུ་གནས། ཐ་མར་ཡང་གསལ་སྟོང་དུ་གྲོལ་འགྲོ། དེའང་སེམས་གསལ་དུས་ན་སྟོང་ཞིང་། སྟོང་དུས་ན་གསལ། གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་དུ་ཤེས་ཅ་ན་སེམས་ཉིད་འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་རྟོགས་པས་སེམས་གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མདུད་དགྲོལ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྨིན་པའི་གཞི་ཤེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མདུད་གྲོལ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མདུད་དགྲོལ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མདུད་དགྲོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཡང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ན། འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་རྒྱ་མདུད་དོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་དུས་ནས་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་ངང་ནས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས། རང་གི་མིག་དང་མགོ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། གང་ལ་གང་འདོད་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་གཞི་ཤེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མདུད་དགྲོལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་

བསྲུངས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་ནའང་། ལུས་དེ་ལ་ཞེན་ན་འཁོར་བར་འཆིང་བས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེན་མེད་བསྲུང་ཞིང་། དྭངས་མ་བརྟན་པ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས། ཕུང་པོ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་རང་སར་
གྲོལ་བས། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མདུད་དགྲོལ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་སྐྱེས་ཀྱང་། དེ་ལ་
ཞེན་ན་འཁོར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཉིད་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། ཉམས་མྱོང་ལ་ཞེན་པ་བྲལ་ཙ་ན། ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བདེ་ཆེན་གློང་ནས་ཤར་བས་ཆོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་པས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མདུད་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩ་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པ་དང་། རླུང་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་དང་། ཐིག་
ལེ་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སྨིན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་གཉིས་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྩ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལམ་ན་རྩ་རྒྱུས་ཤེ་རེ་བ་འདི་ཡིན། དེ་ཐམལ་དུ་ཤོར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་
སྡང་བསྐྱེད། དེ་ལམ་དུ་བསྒོངས་ན། དེའི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ཁ་དོག་དབྱིབས་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ། ངོ་བོ་གསལ་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྩ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་རྩའི་མདུད་པ་བྲལ་བ་སྟེ།

༄༅། །རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྨིན་པས། རྩ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ། གསལ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་བས་ན། རྩ་གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་
བལྟམས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་རླུང་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་གཉིས་ལས། ལས་ཀྱི་རླུང་ནི་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཤད་ཤད་རྒྱུ་བ་འདི་ཡིན། དེ་ཐ་མལ་དུ་ཤོར་ན་ཉོན་མོངས་གཏི་མུག་བསྐྱེད། ལམ་དུ་བསློངས་ན། དེའི་
ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་ཁ་དོག་དབྱིབས་རིག་བྱ་དང་བྲལ་བ། ངོ་བོ་གང་དུའང་མི་རྟོག་པ་ཅིག་ཡོད། དེ་དང་ལས་ཀྱི་རླུང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས། འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་རླུང་ཐམས་ཅད་དང་དུ་ཐིམ་པ་སྟེ་རླུང་དགུ་བརྒྱ་
པ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ནས། རླུང་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྣང་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངའ་སྒྱུར་བས། རླུང་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཡོད། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་བའི་དཀར་དམར་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ཐ་མལ་དུ་ཤོར་ན་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ། ལམ་དུ་
བསློངས་ན། དེའི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ཁ་དོག་དབྱིབས་རིག་བྱ་དང་བྲལ་བ། ངོ་བོ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གསལ་བ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འདྲེས་ནས་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཏུ་འགྱུར། འཕོ་འགྱུར་དང་

བཅས་པའི་ཐིག་ལེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ། ཡར་གྱི་རྣམ་པས་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་ས་གཟུང་ནས་གནས་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བས། བྱང་སེམས་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲོན་མེ་བལྟམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་གསུམ་པོ་ལམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྩ་གསལ་བ་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ། རླུང་མི་རྟོག་པ་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ། ཐིག་ལེ་བདེ་བ་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བློ་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་རང་བྱུང་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། ལམ་འོད་གསལ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། འབྲས་བུ་ཟུང་འཇུག་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བློ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལྟར་གར་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་བཞག་པ་དང་། སེམས་འཁོར་བ་ལྟར་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བར་བཞག་པ་དང་། སེམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གང་དུའང་གནས་པ་མེད་པར་བཞག་པ་དང་། སེམས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་རྒྱུ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ལ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་དུས་འདི་ནས་བྱུང་མེད་དེ་རང་བྱུང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་འདི་ནས་བྱུང་མེད་དེ།

༄༅། །སྐྱེ་མེད་རང་བྱུང་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བཞག །གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་འདི་ནས་ཟད་མེད་པས་འདིར་སོང་མེད། དེ་བཞིན་དུ། སེམས་སྐྱེ་མེད་ལ་འགྲོ་བ་མེད་པས་འགག་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་
བཞག །གསུམ་པ་ནི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་འདི་ན་གནས་མེད། དེ་བཞིན་སེམས་ལ་ཡུལ་དུས་དངོས་པོ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་དབེན་པས་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བཞག །བཞི་པ་ནི།
ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་དམིགས་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བཞག་པའོ། །གཉིས་པ་ལམ་འོད་གསལ་སྐྱེ་མེད་དུ་
ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བློ་བཞག་པ་ནི་ལྔ་སྟེ། དབང་དོན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟེན་ཆོས་ཉིད་རང་གྲོལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། གཞི་སྦྱོར་བྲལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ལམ་བློ་འདས་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ངོ་འཕྲོད་ན་
དབང་མ་བསྐུར་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ངོ་མ་འཕྲོད་ན་བསྐུར་ཡང་མ་ཐོབ་པ་ཡིན། འོ་ན་དབང་དོན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་འཕྲོད་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ། རྟེན་ཆོས་ཉིད་རང་གྲོལ་དུ་ངོས་བཟུང་ཞེས་པས།

དབང་དོན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་དུས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རང་ས་རུ་གྲོལ་གྱིས་ཞིག་པ་ཅིག་གི་སྟེང་དུ་ངོ་སྤྲོད་པ་ཡིན། རྟེན་ཆོས་ཉིད་
རང་གྲོལ་དེའི་གཞི་རང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། གསུམ་པ། གཞི་སྤྲོས་བྲལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བྱ་བ། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པ། དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པས་མེད་པ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ། གཉིས་
མེད་མ་གྲུབ་པས་སྤྲོས་བྲལ་ལོ། །སྤྲོས་བྲལ་དེ་རང་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན་བློས་བསམ་དུ་མེད། དཔག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། །འོ་ན་གཞི་སྤྲོས་བྲལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ན། བཞི་
པ་ལམ་བློ་འདས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་འགྲོ་སྟེ། ལམ་དེ་ལ་བློ་ཡི་ཡུལ་དུ་གཏད་རྒྱུའམ་ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་འདི་ལྟ་བུ་བྱ་བ་བློ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། བློ་འདས་ཀྱི་
ལམ་དུ་ཅི་ཡང་བྱ་རྒྱུ་མེད་པའོ། །འོ་ན་ལམ་བློ་འདས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ན། ལྔ་པ་དུས་སྐད་ཅིག་བརྗོད་མེད་དུ་ངོས་བཟུང་ནས་ལེན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་འདས་པའི་རྗེས་མི་བཅད། ཕྱི་མ་མ་འོངས་
པའི་སྔུན་མི་བསུ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་སོ་མ་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན། རྣམ་རྟོག་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསླད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟང་མ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ངོས་བཟུང་ཞིང་བསྒོམ། བསྒོམ་ལུགས་ 32

༄༅། །ཇི་ལྟར་བསྒོམ་ན། དམིགས་བྱའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་བཞག་ནས་བསྒོམ་དུ་མེད་དེ། ལམ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བཞག་ཐེར་བ་དེ་ཡང་ཚིག་ཙམ་མོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡེངས་མེད། བློ་འཛིན་མེད། ཤེས་པ་བྱ་བྲལ་དུ་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཤེས་བྱའི་དྲི་མ་ཕྲ་བའི་ཕྲ་བ་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅས་པ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དེས་སྤྱངས་ནས། སྐུ་རེངས་ཤར་བའི་ཚེ་འོད་གསལ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཟུང་འཇུག་སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བློ་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཉིད་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བཞི་པའི་དོན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ༔ དེ་གང་ཡིན་ན་རིག་པ་གོས་མེད་གཅེར་བུ་གསལ་སྟོང་བློ་བྲལ་དུ་ཧྲེན་ནེ་བ་འདི་ཡིན། འདི་ལ་བརྟགས་ན། རང་བཞིན་སྣང་བ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག །ངོ་བོ་གསལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག །མཚན་ཉིད་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག་གོ །དེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས། ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིག་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད། འཕོ་འགྱུར་མེད། སྐྱེ་ཤི་མེད་པའོ། །དེ་ལས་ལོགས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག

ཡོད་མི་སྲིད་པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དང་སྐུ་གསུམ་ཡར་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་
སྐུ་གསུམ་མར་ལ་དབྱེར་མེད་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེས་དབང་གི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱུང་ནས། རྩ་རླུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གནས་སུ་གྱུར་ནས། དག་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཞེས་
བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། རང་བྱུང་གི་ཡི་གེ་ཤྲཱི་ཧེ་རུ་ཀའོ་ཞེས་པའི་དོན་མངོན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུའི་ངང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །གཉིས་པ་མར་དབྱེར་མེད་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུའི་བདག
ཉིད་ཞི་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཐོགས་པའི་མཐུ་ལས་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་ལོངས་སྐུ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱིས་དག་པ་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དག་
པའི་འཕེན་པས་སྤྲུལ་སྐུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པས། མ་དག་པ་འགྲོ་དྲུག་སེམས་ཅན་ལ་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་
སྐུ༔ ངོ་བོ་གསལ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། མཚན་ཉིད་བདེ་བ་ལོངས་སྐུ། མི་རྟོག་པ་ཆོས་སྐུ། དབྱེར་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའོ། །རིག་པ་དེ་སྣ་ཚོགས་སུ་གསལ་བ་ཐེ་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ 34

༄༅། །ཡེ་ཤེས། གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སྣ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བའི་མན་ངག་གིས་ངོ་བོས་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་སྙོམས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཤར་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་
རོ་སྙོམས་པ་དང་། ཤུགས་འབྱུང་ཞེན་པ་རང་གྲོལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རོ་སྙོམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། ལམ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་རོ་སྙོམས་པ་དང་། ཉམས་སྤྱོང་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་
རོ་སྙོམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་རོ་སྙོམས་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་རོ་སྙོམས་པ་དང་། སྡིག་པ་དང་དགེ་བ་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་རོ་སྙོམས་
པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་ལ་རོ་སྙོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་རྟོགས་པའི་དུས་ན་ལམ་འབད་རྩོལ་དང་བཅས་པ་དང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། རྟོགས་ན་ལམ་དབང་
གསུམ་པ་མན་ཆོད་ལ་འབད་པ་དང་རྩོལ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་དང་། རང་བཞིན་བཞི་པའི་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་གཉིས་མེད་དུ་རོ་སྙོམས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་རྟོགས་
ཅ་ན་ཉམས་ཟག་བཅས་དང་། རྟོག་པ་ཟག་མེད་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། རྟོགས་ན་ཉམས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པ་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་གཉིས་མེད་དུ་རོ་སྙོམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མ་རྟོགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་མ་རིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། རྟོགས་ན་མ་རིག་པ་འཆིང་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རང་ངོ་ཤེས་ནས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་
ངང་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཉིས་མེད་དུ་རོ་སྙོམས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་དུས་ན་ཐ་དད་ཀྱང་། རྟོགས་ན་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་
ཤེས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པར་གྱུར་པས་ན་གཉིས་མེད་དུ་རོ་མཉམ་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། སྡིག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། རྟོགས་ན་སྡིག་པ་བྲན་
མེད་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་དམིགས་མེད་བློ་ལས་འདས་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པར་འགྱུར་བས་ན་གཉིས་མེད་རོ་མཉམ་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། མ་རྟོགས་པའི་དུས་ན་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐ་དད་སྣང་
ཡང་༑ རྟོགས་ན་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མི་འདུག་པས། གཉིས་མེད་དུ་རོ་སྙོམས་པའོ། །དེ་ནི་བསྡོད་སྣད། རྟེན་མ་རྟེན། གྲགས་མ་གྲགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་དུ་རོ་སྙོམས་སོ། །གཉིས་པ་ཤུགས་
འབྱུང་ཞེན་པ་དང་རང་གྲོལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ལ་རོ་སྙོམས་པ་ནི་བཅུ་སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་བློ་བྱུང་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱ། སྣང་བའི་ཡུལ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་བྱུང་ན་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། ནོར་རྫས་ལ་མངོན་ཞེན་ 36

ཕྱག་ཆེན། བརྒྱུད་ཡིག ཇེ་ཁ་ཤས།

༄༅། །ཁྲོ་བློ་བྱུང་ན་བུ་ཆུང་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། གཙང་སྙེའི་རྣམ་རྟོག་གི་བློ་བྱུང་ན་ཁྱི་ཕག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། གཉེན་བཤེས་ལ་གདུང་བའི་བློ་བྱུང་ན་རི་དྭགས་སྨྱས་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། ནད་དང་གདོན་གྱི་བར་ཆད་
བྱུང་ན་དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། བསོད་ཆུང་བདུད་ཀྱི་བསླུ་བྲིད་བྱུང་ན་བྱ་སྒྲོ་རླུང་ཁྱེར་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱ། བཙུན་མོ་པདྨའི་འཕྲེང་བ་ཅན་གྱི་བར་ཆད་བྱུང་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་བྱ། སྡུག་བསྔལ་དང་
སྐྱོ་བའི་བློ་བྱུང་ན་ལྷའི་རོལ་མོ་མཁན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱ། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་གོས་སུ་གོན་པའི་སྤྱོད་པ་བྱའོ། །བཞི་པ་འབྲས་བུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གང་ལ་འཆར་
བ་དང་། དུས་ནམ་འཆར་བ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཆར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་བདག་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་འཆར་ཏེ། མོས་གུས་ཅན་ལ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆར། བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ལ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འཆར་བའོ། །དུས་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡེངས་མེད། བློ་འཛིན་མེད། ཤེས་པ་བྱ་བྲལ་གྱི་ངང་དུ་སྐད་ཅིག་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དུས་སུ་འཆར་རོ། །འཆར་ཚུལ་ནི། ངོ་བོ་ཆོས་
སྐུའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་འཆར་ཏེ། རང་སྣང་ལ་དྲི་མ་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ། མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་གཡོགས་དང་དགེ་སྡིག་བག་ཆགས་ཀྱི་གཡའ་དང་བྲལ་བ་འཆར། གཞན་སྣང་

ལ་གཟུགས་སྐུ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་འཆར་ཏེ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མཆོག་དང་དམན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་པ་འཆར་རོ། །བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་གི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འཆར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་འཆར་རོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་གདམས་པ་བླ་མ་མཁའ་འགྲོའི་གསུང་བཞིན་དུ། གཉའ་ནམ་གྲོད་ཕུག་དགོན་པ་རུ། །དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བརྩེ་བས་བྲིས། །ཕྱོགས་དུས་དགེ་ལེགས་ལྷུན་གྲུབ་ཅིག །

རྗེ་མི་ལ་རས་པས་རས་ཆུང་པ་དོ་རྗེ་གྲགས་ལ་གདད་པ་རྫོགས་སོ།། །།དགེའོ།། །།